

materiam perfectam, circa Deum, versatur modo imperfecto, scilicet modo obscuro, ut docet D. Thomas III part. quæst. VII, art. III ad primum, unde habitus virtutum moralium manent in patria, licet materia illa imperfecta ibi non maneat; sicut in paupere datur magnificentia, licet non habeat materiam ad faciendos sumptus. Restat explicare circa subjectum fidei, an sit intellectus, vel voluntas, de quo D. Thomas quæst. IV, art. II. Sed non est difficultas specialis, ex dictis enim satis constat esse in intellectu, cum ejus actus formaliter sit cognitio, et assensus credendi, supponit tamen motionem voluntatis antecedenter, ut sæpe dictum est, et quantum ad hanc motionem est in voluntate.

ARTICULUS II.

De causa fidei.

I. Circa causam producentem effective fidem, solet primo disputari, an fides in formis infundatur a Deo, sed de hoc manifeste constat fidem illam esse supernaturalem, alias in peccatore non maneret fides infusa, donum autem supernaturale solum potest a Deo infundi. Quando vero dicit Concilium Tridentinum sessione VII, capite VII: « Simul infundi homini fidem, spem et charitatem, » loquitur de infusione fidei in ipsa justificatione, non tamen negat extra illam posse infundi fidem informem.

II. Secundo inquiritur, an habitus fidei sit supernaturalis quoad substantiam. Respondetur affirmative, dicitur enim habitus, vel actus supernaturalis quoad substantiam, non quia sit substantia supernaturalis, hoc enim soli Deo convenit, sed quia ex sua specificatione, et objec-

to supernaturalis est, constat autem objectum formale fidei supernaturale esse, et consequenter ex sua specificatione, et substantia supernaturalis est: illud autem dicitur supernaturale quoad modum, quod licet in sua essentia sit naturale, tamen modo supernaturali producit vel afficitur, sicut illuminatio cæci in substantia est potentia visiva naturalis, datur tamen miraculose, et modo supernaturali.

III. Solum difficilia sunt verba D. Thomæ 2-2, quæst. CLXXI, art. II ad tertium, ubi inquit: « Quod dupliciter aliquid est supra naturam humanam, uno modo quantum ad substantiam actus, sicut miracula facere, et cognoscere occulta divinæ sapientiæ, et ad hos actus non datur homini habituale donum gratiæ: alio modo est aliquid supra naturam humanam quantum ad modum actus, non quantum ad substantiam ipsius, sicut diligere Deum, et cognoscere eum in speculo creaturarum, et ad hoc datur donum gratiæ habitualis; » ergo secundum S. Thomam diligere Deum et similiter credere, solum sunt supernaturalia quoad modum. Respondetur, quod expresse S. Thomas distinguit virtutes infusas, quæ secundum speciem supernaturales sunt, ab his quæ solum secundum modum, ut patet in prima secundæ, quæstione LXIII, articulo IV in corpore, et ad primum. In verbis autem allegatis longe alius est sensus, nec D. Thomas negat, quod diligere et credere in Deum sint actus supernaturales quoad substantiam, id est, quoad speciem, quæ sumitur ex modo tendendi in objectum, id enim significatur illis verbis: « Quod elevantur supra naturam humanam quoad modum actus, » id est, quoad modum specificationis ex objecto: affirmat autem quod aliæ virtutes elevantur supra naturam humanam

DISPUTATIO VI.

DE REVELATIONIBUS PRIVATIS.

I. Revelationes privatas in præsentem distinguimus contra eas, quæ nobis revelantur, et proponuntur per Ecclesiam, unde possunt dupliciter dici revelationes privatæ, uno modo solum, quia non proponuntur per Ecclesiam, sed modo particulari fiunt, ex parte tamen materiæ revelatæ versantur circa aliquod contentum in sacra Scriptura, vel traditionibus Ecclesiæ, ut si Deus declararet mihi aliquod mysterium contentum in Scriptura, quod nondum Ecclesia declaravit, et tales revelationes dicuntur privatæ solum ex parte modi proponendi, non ex parte materiæ propositæ. Alio modo dicitur revelatio privata quando et jam ex parte materiæ non pertinet ad fidem communem, id est, ad aliquid contentum in sacra Scriptura, vel traditione, ut si Deus revelaret mihi quot stellæ sunt in cælo, vel quot arenæ in mari, aut aliqua similia, sive naturalia, sive supernaturalia. De primis revelationibus facile judico, quod si fiant certo, ita quod aliquis interius de illis certificetur, quod creduntur fide catholica communiter, quia versantur circa suum objectum, et ordinantur ad eundem finem et nituntur eidem rationi formali, scilicet testimonio Dei, et solum Deus supplet per se ipsum propositionem Ecclesiæ, quod non variat essentialiter fidem; sicut prophetæ, et Apostoli habuerunt veram fidem, et tamen Ecclesia non proponebat illis, sed Deus, et ipsi Ecclesiæ.

II. De secundo genere revelationum est tota difficultas in qua Suarez disp. III de fide, sect. X, num. V, tenet quod in quacumque materia

quoad substantiam, id est, quoad principium, et fundamentum a quo causantur, quia requirunt habere Deum pro principio, qui est substantia supernaturalis, sicut facere miracula solum potest provenire a Deo ut causa principali et cognoscere occulta divinæ sapientiæ non potest fieri nisi in ipso Deo clare viso, vel si extra Deum cognoscuntur debet esse per actualem revelationem, sicut est in prophetis, non per aliquod donum habituale.

IV. Denique inquiri solet, an per fidem infusam cognoscamus nos habere fidem, et actum credendi, quod est inquirere an fides eliciat actum reflexum circa se ipsam. Respondetur, quod fides ipsa non est objectum credendum per actum reflexum, quia non proponitur nobis inter credibilia, sed tamen reflexe duo possumus cognoscere de actu illo credendi quem experimur: primum, quod sit supernaturalis in particulari, et hoc non cognoscimus per fidem, nec enim est de fide hic et nunc exerceri a me actum infusum, sed ex signis, et conjecturis id cognoscimus, et ex quadam experientia interiori: secundum est, quod ille actus est certus, et infallibilis, et hoc ex ipso effectu quem in nobis præstat cognoscimus; videmus enim nos adhærere rebus creditis, et infallibiliter de illis certificari exercendo actum infallibilem, ut docet D. Thomas 1-2, quæst. CII, art. V ad secundum, non tamen id immediate est de fide, licet de fide sit in communi loquendo fidem esse infallibilem; non tamen hic et nunc exerceri actum fidei infallibilem. Videatur magister Bagnez in hac secunda secundæ, quæst. VI, art. II, dub. II, et Torres disp. XLII, dub. V.